

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat		Tanév/félév	
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Nappali Денна	Навчальний рік/семестр	2022-2023 II

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	ПППІ 6.2Mai magyar nyelv: alaktan, szófajtan
Назва навчальної дисципліни	ПППІ 6.2Сучаснаугорськалітературнамова: морфологія
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	014 Середняосвіта (Мова і літератураугорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 6 Előadás: 30 Szeminárium/gyakorlat: 60 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: 90
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Типдисципліни (обов'язковачивибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 6 Лекції: 30 Семінарські/практичнізаняття: 60 Лабораторнізаняття: 0 Самостійнаробота: 90
Tárgyfelelősoktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dudics Katalin, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua Дудич Катерина Іванівна, PhD dudics.katalin@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	

<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>ПІІІ 6.1 Mai magyar nyelv tantárgy (hangtan, lexikológia, frazeológia, szemantika) ПІІІ 10 Bevezetés a nyelvtudományba</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: A tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat a magyar nyelv morfológiai és szófaji rendszerével, a morfémák típusaival, a különböző szófaji kategóriák rendszerével, jellemzőivel úgy, hogy azt anyanyelvváltozatokkal összehasonlítva legyenek képesek áttekinteni.</p> <p>Feladata a következő kompetenciák fejlesztése: a magyar nyelvváltozatok szókészletének szófajteni csoportosításának képessége a magyar standard és nem standard nyelvváltozatok alaktani különbségeinek felismerése, elemzése a többnormájú nyelvszemlélet fejlesztése a különböző nyelvváltozatokba tartozó szavak morfológiai elemzésének képessége a különböző nyelvváltozatokba tartozó szavak szófaji elemzésének képessége</p> <p>Főbb témakörei: A szótan két nagy területe: a szóalaktan (morfológia) és a szófajtan, szoros kapcsolatuk. A szóalaktan (morfológia) fogalma, tárgya, feladatai. A szófajtan fogalma, tárgya, feladatai. A tőtípus fogalma; egy- és többalakú tövek. A toldalékmorfémák típusai: képző, jel, rag; az előhangzó, tövéghangzó vagy kötőhangzó. A szintetikus és analitikus szerkesztésmód. A szófaj mint grammatikai kategória. Alapszófajok, viszonszóok, mondatszók. Az ige (verbum) fogalma, fajtái. A főnév fogalma. A melléknév (nomen adiectivum) fogalma. A számnév (nomen numerale) fogalma. A névmások fogalma, általános jellemzésük. A névszótövek különböző osztályozásai. A névszójelek, névszóragok. A határozószó (adverbium) fogalma. Az igenevek (nomen verbale) fogalma, általános jellemzése. A viszonszóok fogalma. A névutó (posztpozíció): fogalma. A névutómelléknév. Az igekötő (praeverbium; praefixum verbale) fogalma. A kötőszó fogalma, általános jellemzése. A partikula fogalma, általános jellemzése. A névelő (articulus) fogalma, általános jellemzése. A tagadószó fogalma. A mondatszók (interjectio) fogalma, helye a magyar nyelv szófaji rendszerében. A szóalkotás fogalma, módjai A szóképzés (deriváció) fogalma. A szóösszetétel (compositio). A ritkább szóalkotási módok.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A félév során gyakorlati feladatokkal, modulzáró dolgozatokkal 50 pont szerezhető. A szóbeli vizsgán szintén 50 pont. Az év végi vizsga két részből tevődik össze: az elméleti anyagokból összeválogatott két kérdés (20-20 pont) megválaszolása, illetve az ezeken alapuló gyakorlati feladat megoldása (10 pont).</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felületek: Classroom:</p>

<p>забезпечення дисципліни тощо)</p>	
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Csernicskó István, Karmacsi Zoltán, Dudics Katalin: Alaktan, szófajtan. Beregszász, 2020. Online: http://okt.kmf.uz.ua/mtc/oktat-mtc/Modszertani_kiadvanyok/Mai_magyar_nyelv/Csernicsko_Karmacsi_Dudics_Szofajtan_es_morfologia_2020_teljes.pdf</p> <p>Kugler Nóra – Tolcsvai Nagy Gábor: Magyar nyelv. Nyitra: Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, 2015.</p> <p>Imrényi András - Kugler Nóra - Ladányi Mária - Markó Alexandra - Tátrai Szilárd - Tolcsvai Nagy Gábor Nyelvtan. Budapest: Osiris Kiadó, 2018.</p> <p>KeszlerBorbálaszerk.: Magyar grammatika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2000.</p> <p>(Dudics) Lakatos Katalin. A kárpátaljai magyar iskolások köznyelvi normatudatáról. In: Kozmács, István; Vančo, Ildikó (szerk.) A csitári hegyek alatt : Írások Sándor Anna tiszteletére. Nyitra, 2011.</p> <p>Gazdag Vilmos. Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban. Törökbálint. 2021.</p> <p>http://temini.nytud.hu/htonline/htlista.php?action=firstpage</p> <p>http://www.anyanyelv-pedagogia.hu/</p> <p>http://www.c3.hu/~magyanyelv/</p>